

Invånarna är nyckeln till hållbara samhällen

Gemenskapen stärks, trivselen ökar och områdena blir tryggare. Så utvecklas samhällen och städer där de boende tillsammans med lokala aktörer får forma områdets utveckling. Södertörnsakademien är en arena för dialog om hållbar stadsutveckling. I Södertörnsakademien ges en möjlighet för alla att i samverkan med parterna i Södertörnsmodellen driva på utvecklingen mot en mer kunskapsdriven, medskapande och värdeskapande stadsutveckling.

Under en septemberförmiddag samlade Södertörnsakademien ett 70-tal representanter från akademien, näringslivet, civilsamhället, kommun och politiken i Mångkulturellt centrum i Fittja för att söka svar på framgångsfaktorerna bakom medskapande stadsutveckling. Vad är det som gör vissa områden tryggare än andra? Hur påverkar graden av engagemang huruvida invånare trivs och känner stolthet över sin kommun. Ett sätt är att få ungdomar i alla områden att känna att de har makt över sin framtid, oavsett vilket område de kommer från. Victoria Escobar, en av grundarna bakom Changers Hub, arbetar för att skapa positiva mötesplatser för att unga vuxna ska kunna påverka sin framtid och nå framgång:

- Vi har ett innovationshus i Alby och har nyligen öppnat ett nytt på Stureplan. Frågeställningarna är väldigt olika på de olika orterna men den gemensamma faktorn är att unga vuxna vill känna att de kan påverka utvecklingen i området där de bor. Det finns också en vinst i att bjuda in ungdomar till stadsdelar där de inte bor, det får dem att känna att hela Stockholm är deras stad, säger Victoria Escobar.

I många av de områden där kommunerna arbetar med Södertörnmodellen finns ett stort engagemang från de boende. De har tiden och kunskapen att utveckla sitt samhälle på ett hållbart sätt. Tomaj Keyvani, områdesutvecklare på Botkyrka kommun, menar att tjänstemännen som arbetar med frågorna måste tänka utanför boxen när förändring ska ske. Ungdomar gillar exempelvis att kunna ge feedback till kommunen via en app medan äldre vill ringa, maila eller ses. Att fråga om hjälp i olika Facebook-grupper ger ofta god respons. De boende sluter upp och hjälper ofta kommunen i arbetet med reparationer och byggnationer. En parkbänk står sällan trasig länge innan någon uppmärksammat det i en Facebookgrupp.

Svenska kommuner har mycket att lära av internationella framgångsexempel. Helena Ohlsson från SKL International har genom UN Habitat (FN:s program för boende- och bebyggelsefrågor) arbetat med medskapande projekt i Afghanistan och Indien där utvecklingsråd i områdena skapat trygga miljöer.

- De lokala utvecklingsråden fungerar som partners, de är inte bara mottagare av information. Det finns en tydlig ansvarsfördelning och de känner ett ägarskap över processen. I de områden där kvinnor har svårare att komma till tals får kvinnor och män representeras i olika råd, säger Helena Ohlsson.

Medskapandet har inte bara stärkt det urbana civilsamhället utan även minskat polariseringen mellan grupper och haft en fredsbyggande effekt. Det är viktigt att öka känslan av den sociala samhörigheten – det stärker medborgarnas engagemang och vilja att vara med och förändra sin situation.

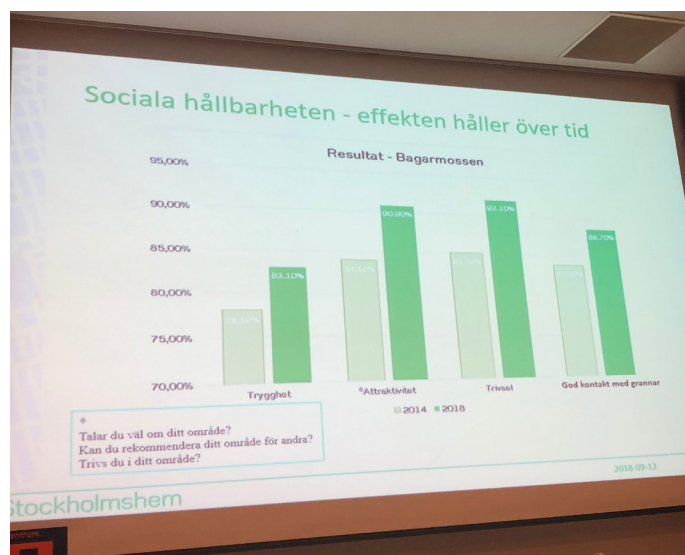
södertörnsmodellen

Flera talare hos Södertörnsakademien vittnar om att det krävs relativt liten insats för att skapa långvariga förändringar. Tobias Lind var projektledare för Stockholmshems initiativ Bagarmossen Smartup, ett projekt med visionen att få de boende att vara verksamma i att bidra till en levande, hållbar och sammanhållen stadsdel. De insåg att de arbetade med kollektiv förmåga, ett arbetssätt där de involverade parterna arbetade som en enhet för att skapa sociala aktiviteter, utveckla verksamheter och renovera områden. Effekterna av projektet som pågick mellan 2014 och 2018 har fortsatt positiv inverkan på området.

- Under projektets gång ökade trygghet, attraktivitet, trivsel och kontakten med grannar förbättrades. Det intressanta är att dessa siffror har fortsatt att öka trots att projektet är avslutat. Invånarna arbetar vidare utan vår hjälp, vi behövde bara finnas med som stöd i starten, säger Tobias Lind, Stockholmshem.

Projektet för medskapande genomförs på olika sätt men den röda tråden är tydlig: kommunikationen behöver ske på mottagarens villkor, om det så är genom en app, en Facebookgrupp eller en innovationshub. De positiva effekterna av medskapande är tydliga och Södertörnsakademien kommer att fortsätta sprida kunskap för att andra kommuner ska kunna ta del av framgångsfaktorerna bakom hållbara städer och samhällen.

Rebecka Wulfig, kommunikation för Södertörnsmodellen

Södertörnmodellen är en sammanslutning av aktörer som genom kunskapsdriven, medskapande och värdeskapande stadsutveckling erbjuder ett nytt sätt att planera hållbara städer och samhällen. Södertörnsmodellen har skapat Södertörnsakademien, en arena för dialog om hållbar stadsutveckling. Projektet drivs av Södertörnskommunerna, KTH, White Arkitekter, Södertörns Högskola, Eco Loop, Skanska, SKL International, Nordregio, Wallenstam, Göteborgsregionen, Stockholms Läns Landsting och 2050. Projektet finansieras av parterna och Vinnova.